

OOSTENDSE MUZIEKGESCHIEDENIS - XVIII : LEON RINSKOPF (vervolg)

Om publiek te lokken zijn grote namen nodig. 100 jaar geleden was dit net zo in het Kur-saal. En ook de Directie beseftte dat ten volle. Daarom was het een noodzaak elk jaar op-nieuw contracten af te sluiten met de beste internationale zangers, zangeressen, solis-ten en componisten.

Regelmatig trok RINSKOPF naar de hoofdsteden, naar Parijs vooral, om er de beste muziek-artisten te contracteren voor een zomers optreden te Oostende.

Het feit dat hij met de meeste van hen persoonlijk bevriend was, het feit dat Oostende een interessant, internationaal publiek bood, maakte RINSKOPF's taak gemakkelijk.

Practisch alle grote componisten en solisten uit die dagen vonden het een eer met het machtige kursaalorkest te mogen werken. Hun creaties werden er onder de beste voorwaar-den uitgevoerd voor het exquise, internationale amateurspubliek.

Zo zag Oostende mensen komen met namen als A. GLAZOUNOW (1907), Johan SVENDSEN (1907), Camille SAINT-SAENS (1906), Richard STRAUSS (1906 en 1907), Cécile CHAMINADE (1898), Peter BENOIT (1894), Elvira DE HIDALGO (1909), CARUSO (1905, 1906, 1909 en 1910) en tal van anderen. Stof genoeg om een hele rij aparte bijdragen aan te wijden!

X X X

In september 1900 werd LEON RINSKOPF door zijn musici in de bloemetjes gezet. Hij werd met geschenken en bloemen overladen. Bovendien kreeg hij zijn geschilderd portret cadeau. Het was van de hand van Emile BULCKE, vriend van RINSKOPF en trouw habitué van het Kur-saal (1).

X X X

Voor de plechtige inhuldiging van Jacques DE LALAING's ruitersstandbeeld van Leopold I (Leopold I plein) op 5 augustus 1901, componeerde RINSKOPF de hymne "Een Koningslied" op een bombastische tekst van Eugène VAN OYE (2).

De solopartij werd op 5 augustus gezongen door de toen zeer beroemde tenor Jean NOTE. Na afloop werden RINSKOPF, VAN OYE & NOTE aan Leopold II voorgesteld.

De muziek van "Een Koningslied" sluimert heden ten dage in de archieven van het Muziek-conservatorium.

X X X

Wat Rinskopf deed voor de promotie van de Belgische muziek was zeker niet zijn minste verdienste. Hij programmeerde regelmatig werk van Peter BENOIT, Jan BLOCKX, HUBERTI ("Kinderlust en leed"), RAWAY ("Scènes Hindoues"), Karel MESTDAGH, Lode MORTELMANS,

Albert DUPUIS, RADOUX, Théo YSAYE, Guillaume LEKEU, Léon MOEREMANS, Oscar ROELS, Frans VAN DER STUCKEN, Emile WAMBACH, VAN OOST, GEVAERT ("Artevelde"), Paul GILSON ("La Mer").

RINSKOPF was trouwens de eerste dirigent die "La Mer" programmeerde na de première ervan anno 1892. Hij bracht het werk later in Londen en verder overal waar hij dirigeerde in Europa.

Daadwerkelijke inzet voor muziek van landgenoten dus.
In 1894 was Peter BENOIT al, met succes, te Oostende geweest.

Anno 1906 stichtte RINSKOPF in het ruimere kader van PICARD's "Ostende Centre d'Art" de "Nationale Festivals", die elk jaar het kruim van de Belgische toondichters naar Oostende bracht, en wel de dagen rond 21 juli, onze nationale feestdag.

Zo kwamen in 1906 Emile MATHIEU, Jean VAN DEN EEDEN, Jan BLOCKX, Edgard TINEL, Léon DUBOIS & Nicolas DANEAU aan de beurt.

In 1907 waren het C. HUBERTI, Karel MESTDAGH, Paul GILSON & Jos REYELANDT. Deze schreven RINSKOPF gezamenlijk volgende dankbrief, afgedrukt in "La Saison d'Ostende" van 4 augustus 1907 :

Ostende, le 25 juillet 1907.

Mon cher Rinskopf,

Nous ne voulons pas quitter la belle cité d'Ostende sans remercier officiellement et publiquement M. Marquet, directeur général de la Société des Bains de mer d'Ostende, de la généreuse et artistique initiative qu'il a prise en organisant au Kursaal les deux superbes fêtes musicales du 20 et du 21 juillet.

Un orchestre de tout premier ordre a été mis à notre disposition et nous a permis, sans obstacle d'aucun genre, de donner un libre essor à nos conceptions musicales.

A vous aussi, mon cher Rinskopf, revient une large part de la réussite de ces solennités. L'orchestre est votre oeuvre, c'est vous qui en avez choisi les éléments hors ligne, c'est vous qui les avez groupés, et c'est vous aussi qui les avez stylés en un tout homogène et artistique.

Vous remercier en cette circonstance est non seulement un devoir, mais aussi un plaisir pour nous, et nous accomplissons cette tâche au nom de l'Art Belge et en notre nom personnel.

Tous nos remerciements aussi et nos félicitations à l'orchestre et aux solistes qui nous ont si brillamment secondés, avec un talent et une bonne grâce que la fatigue des longues études préparatoires n'ont pas rebutés un seul instant. Depuis le xylophone jusqu'à la cloche, aucune défaillance.

Et les chœurs de charmantes fillettes, de jeunes garçons, d'hommes, tous semblaient à l'envi célébrer avec enthousiasme et conviction les actions de grâces de l'art national.

A eux tous, à vous, merci, mon cher Rinskopf; non pas adieu, mais au revoir!

Edgard TINEL, G. HUBERTI, Emile MATHIEU, J. VAN DEN EEDEN, K. MESTDAGH, N. DANEAU, Jan BLOCKX, Paul GILSON, Jos. REYELANDT, Léon DU BOIS.

Zoals gezegd trad hij ook in het buitenland op als een vurig verdediger van de Belgische muziek. Het programma van het concert dat hij op dinsdag 25 februari 1908 in de Berlijnse Mozartsaale dirigeerde op verzoek van Norbert SALTER en met de medewerking van de Russische violist Michel PRESS, was helemaal aan de Belgische muziek gewijd : P. FILSON's "La Mer", H. VIEUXTEMPS' vioolconcerto in re-klein, de "Sinte-Godelieve-ouverture" van E. TINEL, "Carnaval" van Jan BLOCKX, "La princesse d'auberge" en de "Fantaisie op een Waals thema" van Théo YSAYE (3).

N. HOSTYN

(vervolgt)

Voetnota's :

1. Over BULCKE : zie Nationaal Biografisch Woordenboek, deel 9.
2. De tekst van "Een Koningslied" verscheen in de Plate op p. 80/80-81.
3. K.L., M. Léon Rinskopf à Berlin, in Le Carillon, 29 febr. 1908.

H. CONSCIENCE EN DE KUST

De zeer produktieve auteur Hendrik Conscience (1812-1883) schreef, naast historische romans, ook stedelijke zedenromand en landelijke novellen, - één enkele maal ook aan de kust gesitueerd. Daar weet hij het vertrouwen te winnen van de eenvoudige bevolking. "Bella Stock", dan in 1861 verschijnt, is de vrucht van zijn verblijf in De Panne, waar hij met de vissers aan tafel zat en "met hen in zee geweest is dag en nacht". Het was lange tijd de enige Vlaamse roman van betekenis waar het vissersvolk in leeft. Het verhaal behoort qua kwaliteit beslist tot zijn mindere werken en is nog enkel van literair-historisch belang. Hendrik Conscience was een begrijpend goed en bescheiden man. Deernis met elke vorm van tegenspoed of vernedering spreekt uit ieder werk en dat berustte op ervaring. Menige zwerftocht langs de Rijn of aan de kust was niets anders dan een vlucht uit de huiselijke kommer. Op 39 juni 1858 meldde hij in een brief aan zijn uitgever J.J. Van Dieren : "Ik heb een reisje naer Oostende gedaen en ben daer drie dagen gebleven". In 1859, toen arrondissementscommissaris te Kortrijk, was Conscience overwerkt en maakte zwerftochten in de duinen. Vijftien jaar later, in 1874, verbleef hij twee maanden te Blankenberge wegens een oogziekte. Het jaar daarop, in 1875, ging zijn gezondheid achteruit, voeld zich eenzaam en maakte voettochten in Wallonië, aan de kust en langs de Rijn. Conscience wist in zijn werken ook de volksmassa, in haar geheel en in haar typische vertegenwoordigers, treffend tot leven te brengen : vissersvolk, zee-lieden, burgerij, pennelickers, landadel, boeren, magistraten... Ziekte en verdriet ondermijnden in de jaren 80 helemaal zijn gestel en Hendrik Conscience overleed op 10 september 1883 aan de gevolgen van een sedert lang slepende maagkwaal te Brussel. De door beeldhouwer Frans Joris bedachte zinspreuk op zijn grafmonument : "Hij leerde zijn volk lezen" klinkt vandaag als een frase, maar vat uitstekend de cultuurhistorische betekenis van zijn oeuvre samen. Zeer samenvattend, en boeiend!, zijn de beschouwingen - met accurate bibliografie van en over, evenals een chronologische tabel - door Emiel Willekens in zijn boekje "Hendrik Conscience 1812-1883". Brussel, Manteau, 1961, 8°, 40 blz., ill. buiten tekst (Monografieën over Vlaamse Letterkunde, nr. 25) - waaruit de meeste gegevens voor deze mededeling paasim geput zijn.

E. SMISSAERT